

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 78.899/3
van 9 maart 2026

over

een voorontwerp van decreet van de Regering van de Duitstalige
Gemeenschap ‘zur abänderung des Dekrets vom 1. März 2021
über die Mediendienste und die Kinovorstellungen und des
Dekrets vom 27. Juni 1986 über das Belgische Rundfunk- und
Fernsehzentrum der Deutschsprachigen Gemeinschaft’

Op 10 februari 2026 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Cultuur, Sport, Toerisme en Media van de Regering van de Duitstalige Gemeenschap verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van de Duitstalige Gemeenschap ‘zur abänderung des Dekrets vom 1. März 2021 über die Mediendienste und die Kinovorstellungen und des Dekrets vom 27. Juni 1986 über das Belgische Rundfunk- und Fernsehzentrum der Deutschsprachigen Gemeinschaft’.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 24 februari 2026. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter, Koen MUYLLE en Elly VAN DE VELDE, staatsraden, Jan VELAERS, assessor, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Pieter VAN CLEYNENBREUGEL, adjunct-auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 9 maart 2026.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet van de Duitstalige Gemeenschap strekt tot wijziging van het decreet van 1 maart 2021 ‘über die Mediendienste und die Kinovorstellungen’ en van het decreet van 27 juni 1986 ‘über das Belgische Rundfunk- und Fernsehzentrum der Deutschsprachigen Gemeinschaft’, dit ter (gedeeltelijke) uitvoering van de verordeningen (EU) 2024/900², (EU) 2024/1083³, (EU) 2024/1309⁴ en (EU) 2024/1689⁵ (artikel 1 van het voorontwerp).⁶

Zo wordt het toepassingsgebied van het decreet van 1 maart 2021 uitgebreid tot perspublicaties en wordt bepaald in welke gevallen aanbieders van perspublicaties worden geacht in het Duitse taalgebied te zijn gevestigd (artikel 2). Voorts worden een aantal definities in dat decreet gewijzigd en worden er andere aan toegevoegd (artikel 3), waarbij er onder meer wordt gepreciseerd dat politieke reclame commerciële communicatie vormt. Die communicatie moet voldoen aan de bepalingen van verordening (EU) 2024/900 (artikelen 6 en 7). Ook wordt de informatie uitgebreid die moet worden verstrekt door exploitanten van openbare elektronische communicatienetwerken, aanbieders van elektronische communicatiediensten, aanbieders van bijhorende faciliteiten, houders van spectrumgebruiksrechten, en aanbieders van audiovisuele en auditieve mediadiensten, van onlineplatforms die toegang bieden tot audiovisuele en auditieve mediadiensten en van perspublicaties (artikelen 4, 5 en 12). Verder worden de taken (artikel 10), samenwerkingsverplichtingen (artikel 9) en beslissings- of sanctiebevoegdheden (artikelen 8, 11, 15 en 16) van de Medienrat van de Duitstalige Gemeenschap nader omschreven in het licht van de verplichtingen die uit de voormelde verordeningen voortvloeien. In aanvulling op

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Verordening (EU) 2024/900 van het Europees Parlement en de Raad van 13 maart 2024 ‘betreffende transparantie en gerichte politieke reclame’.

³ Verordening (EU) 2024/1083 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 ‘tot vaststelling van een gemeenschappelijk kader voor mediadiensten op de interne markt en tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU (Europese verordening mediavrijheid)’.

⁴ Verordening (EU) 2024/1309 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 ‘inzake maatregelen om de kosten van de uitrol van elektronische communicatienetwerken met gigabitsnelheden te verlagen, tot wijziging van Verordening (EU) 2015/2120 en tot intrekking van Richtlijn 2014/61/EU (gigabitinfrastructuurverordening)’.

⁵ Verordening (EU) 2024/1689 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 ‘tot vaststelling van geharmoniseerde regels betreffende artificiële intelligentie en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 en (EU) 2019/2144, en de Richtlijnen 2014/90/EU, (EU) 2016/797 en (EU) 2020/1828 (verordening artificiële intelligentie)’.

⁶ In artikel 1 van het voorontwerp wordt niet verwezen naar verordening (EU) 2024/1083, blijkens de memorie van toelichting omdat “deze verordening (...) al bij het programmadecreet van 24 februari 2025 [werd] opgenomen in artikel 1, tweede lid, van het mediadecreet”.

de uitvoering van de voormelde verordeningen, worden ook enkele bepalingen van het decreet van 1 maart 2021 verbeterd of verder verduidelijkt (artikelen 9, 1°, 13 en 14).

In het decreet van 27 juni 1986 worden de inhoud van het beheerscontract en de benoemingsvoorwaarden van de directeur van de Belgische Rundfunk- und Fernsehzentrum van de Duitstalige Gemeenschap aangepast aan de inhoudelijke vereisten die voortvloeien uit artikel 5 van verordening (EU) 2024/1083 (artikelen 17 en 18).

Het aan te nemen decreet treedt in werking op “de dag waarop het wordt aangenomen” (artikel 19).

BEVOEGDHEID

3.1. Zoals vermeld strekt het voorontwerp tot (gedeeltelijke) uitvoering van de verordeningen (EU) 2024/900, (EU) 2024/1083, (EU) 2024/1309 en (EU) 2024/1689 in de Duitstalige Gemeenschap. Hiertoe wordt, blijkens de memorie van toelichting, in eerste instantie een beroep gedaan op de gemeenschapsbevoegdheid inzake “de inhoudelijke en technische aspecten van de audiovisuele en auditieve mediadiensten” (artikel 4, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’). In zoverre de ontworpen regeling ter uitvoering van verordening (EU) 2024/1083 ook betrekking heeft op perspublicaties, beroepen de stellers van het voorontwerp zich op de gemeenschapsbevoegdheid voor “de bescherming en de luister van de taal” (artikel 4, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980).

Hieromtrent moet het volgende worden opgemerkt.

3.2.1. Luidens artikel 4, § 1, van de wet van 31 december 1983 ‘tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap’, is deze laatste bevoegd inzake culturele aangelegenheden zoals bepaald in artikel 4 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. De gemeenschappen zijn overeenkomstig artikel 4, 6°, van die bijzondere wet bevoegd voor “de inhoudelijke en technische aspecten van de audiovisuele en de auditieve mediadiensten”.

Bij de Zesde Staatshervorming is de omschrijving van de omroepbevoegdheid van de gemeenschappen in die zin geherformuleerd en aldus aangepast aan de ingrijpende technologische evoluties en de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof.⁷ Het was de bedoeling om de bestaande bevoegdheidsverdeling te bevestigen, niet om ze te wijzigen.⁸

Het Grondwettelijk Hof heeft in arrest nr. 132/2004 van 14 juli 2004 de inhoudelijke en functionele criteria op grond waarvan “telecommunicatie” (federale bevoegdheid) en “omroep”

⁷ Zie o.m.: PEETERS Y., ‘De bevoegdheidsverdeling inzake omroep, telecommunicatie en filmkeuring: kinderen niet toegelaten’ in VELAERS J. e.a. (eds.), *De zesde staatshervorming: instellingen, bevoegdheden en middelen*, Intersentia, 2014, 345-366; THEUNIS J., ‘De bevoegdheidsoverdrachten inzake media’ in ALEN A. e.a. (eds.), *Het federale België na de Zesde Staatshervorming*, die Keure, 2014, 535-546; DEBILIO R., QUECK R. en STEVENS D., ‘La répartition des compétences en matière de communications électroniques après la sixième réforme de l’État: statut quo ou départ vers de nouveaux rivages?’, *TRNI* 2014, 389-402.

⁸ *Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 5-2232/1, 21; adv.RvS 53.932/AV van 27 augustus 2013 over een voorstel dat heeft geleid tot de bijzondere wet van 6 januari 2014 ‘met betrekking tot de Zesde Staatshervorming’, *Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 5-2232/3, 5.

(thans: mediadiensten) (gemeenschapsbevoegdheid) van elkaar te onderscheiden zijn als volgt samengevat:

“B.10.1. De radio-omroep, die de televisie omvat, kan van de andere vormen van telecommunicatie worden onderscheiden doordat een radio-omroepprogramma openbare informatie verspreidt en vanuit het oogpunt van degene die uitzendt, bestemd is voor het publiek in het algemeen of voor een deel ervan en geen vertrouwelijk karakter heeft. Diensten die geïndividualiseerde en door een vorm van vertrouwelijkheid gekenmerkte informatie leveren, vallen daarentegen niet onder de radio-omroep en behoren tot de bevoegdheid van de federale wetgever.

B.10.2. Doorslaggevend voor radio-omroep en televisie is het ter beschikking stellen van openbare informatie voor het publiek in het algemeen. In een evolutieve interpretatie van het omroepbegrip omvat dit ook het uitzenden op individueel verzoek. Omroepactiviteiten verliezen niet hun aard omdat met de evolutie van de techniek aan de kijker of luisteraar een ruimere mogelijkheid van eigen keuze wordt geboden.”⁹

De essentiële kenmerken ter afbakening van mediadiensten ten opzichte van telecommunicatie zijn volgens het Grondwettelijk Hof derhalve de bestemming (voor het publiek in het algemeen) en het karakter (openbaar) van de informatie.

Op grond van die criteria is de Raad van State, afdeling Wetgeving, tot het besluit gekomen dat de regeling van videoplatformdiensten¹⁰ en tussenhandeldiensten die betrekking hebben op omroepactiviteiten¹¹ moet worden beschouwd als een regeling met betrekking tot audiovisuele en auditieve mediadiensten in de zin van artikel 4, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

3.2.2. Wat reclame betreft, heeft de Raad van State, afdeling Wetgeving, in advies 78.025/1/V van 12 augustus 2025 opgemerkt dat

“kan betoogd worden, op grond van arrest nr. 70/2013 van het Grondwettelijk Hof, dat de gemeenschappen principieel bevoegd zijn voor de reclameregels met betrekking tot mediadiensten. In dat arrest heeft het Hof een van de federale wetgever uitgaand verbod op reclame in reality-tv-uitzendingen voor ingrepen van medische esthetiek aanvaard, op grond van de overweging dat ‘[r]ekening houdend met de zeer beperkte draagwijdte van het verbod, (...) de maatregel niet op onevenredige wijze afbreuk [doet] aan de bevoegdheid van de gemeenschappen om de radio-omroep en televisie te regelen’.¹² Hoewel de federale overheid bevoegd blijft om bepalingen vast te stellen die de reclame of sponsoring regelen

⁹ GwH nr. 132/2004 van 14 juli 2004, B.10.1 en B.10.2. In dezelfde zin: GwH 22 september 2004, nr. 155/2004, B.4.1 en B.4.2; GwH 13 juli 2005, nr. 128/2005, B.7.2; GwH 9 juli 2013, nr. 95/2013, B.3.3.

¹⁰ Adv.RvS 68.221/3 van 16 december 2020 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 19 maart 2021 ‘tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, wat betreft de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/1808 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten) in het licht van een veranderende marktsituatie’, *Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 644/1, 160, opmerking 7.

¹¹ Adv.RvS 73.934/3 van 26 september 2023 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 26 januari 2024 ‘tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie tot gedeeltelijke uitvoering van de digitaal dienstenverordening’, *Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 1907/1, 30-31, opmerkingen 3.8. en 3.9.

¹² Voetnoot 19 van het aangehaalde advies: GwH 22 mei 2013, nr. 70/2013, B.6.

van producten met het doel de volksgezondheid te beschermen¹³ en om algemene regels in het kader van de bescherming van de consument vast te stellen¹⁴, kan daaruit niet afgeleid worden dat de gemeenschappen elke bevoegdheid ontberen om reclame binnen hun bevoegdheidssfeer te regelen.¹⁵

In de mate dat een regeling van reclame betrekking heeft op de inhoudelijke aspecten van mediadiensten, zijn de gemeenschappen dan ook bevoegd. Het voorontwerp bevat zelf geen regels met betrekking tot reclame, maar machtigt de VRM om de Europeesrechtelijk vastgestelde regels inzake transparantie bij politieke reclame te handhaven in het kader van omroepactiviteiten. Die regels zien niet toe op de bescherming van de consument of op de regeling van producten waarvoor de federale overheid bevoegd is.”¹⁶

Wat meer specifiek politieke reclame betreft, heeft de algemene vergadering van de afdeling Wetgeving van de Raad van State geoordeeld dat op grond van hun bevoegdheid inzake de inhoudelijke en technische aspecten van de audiovisuele en auditieve mediadiensten (artikel 4, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980) “de gemeenschappen regels met betrekking tot boodschappen van politieke partijen [kunnen] uitvaardigen voor audiovisuele en auditieve mediadiensten”.¹⁷

3.2.3. In het licht van het voorgaande kan vastgesteld worden dat in zoverre het voorontwerp strekt tot de uitvoering van rechtstreeks toepasselijke Europeesrechtelijke regels die betrekking hebben op de inhoudelijke of technische aspecten van audiovisuele en auditieve

¹³ Voetnoot 20 van het aangehaalde advies: Cf. adv.RvS 68.213/3 van 16 december 2020 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van de Duitstalige Gemeenschap van 1 maart 2021 ‘über die Mediendienste und die Kinovorstellungen’, opmerking 17.1., met verwijzing naar de arresten van het Grondwettelijk Hof nr. 6/92 van 5 februari 1991, nr. 7/93 van 27 januari 1993, nr. 17/93 van 4 maart 1993, nr. 102/99 van 30 september 1999, nr. 109/2000 van 31 oktober 2000 en nr. 36/2001 van 13 maart 2001.

¹⁴ Voetnoot 21 van het aangehaalde advies: Op grond van artikel 6, § 1, VI, vierde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

¹⁵ Voetnoot 22 van het aangehaalde advies: Cf. adv.RvS 68.213/3 van 16 december 2020 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van de Duitstalige Gemeenschap van 1 maart 2021 ‘über die Mediendienste und die Kinovorstellungen’, opmerking 17.2.

¹⁶ Adv.RvS 78.025/1/V van 12 augustus 2025 over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap ‘tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, met het oog op de gedeeltelijke uitvoering van de verordening (EU) 2024/900 van 13 maart 2024 betreffende transparantie en gerichte politieke reclame, van de Europese verordening mediavrijheid, en van de verordening artificiële intelligentie’, opmerking 3.1.4.

¹⁷ Adv.RvS 77.402/AV van 6 juni 2025 over een wetsvoorstel ‘tot wijziging van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen, met het oog op het instellen van een uitgavenplafond voor informatievoorziening, propaganda en reclame’, *Parl.St.* Kamer 2024-25, nr. 56-98/2, 7-8, opmerking 9; adv.RvS 77.403/AV van 6 juni 2025 over een wetsvoorstel ‘tot wijziging van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen, teneinde de verkiezingsuitgaven van de partijen voor socialemediaboodschappen aan banden te leggen’, *Parl.St.* Kamer 2024-25, nr. 56-146/2, 7-8, opmerking 9; adv.RvS 77.404/AV van 6 juni 2025 over een wetsvoorstel ‘tot wijziging van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen, teneinde een uitgavenplafond in te stellen voor commerciële boodschappen op online media buiten de sperperiode’, *Parl.St.* Kamer 2024-25, nr. 56-185/2, 7-8, opmerking 9; adv.RvS 77.405/AV van 6 juni 2025 over een wetsvoorstel ‘tot wijziging van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen, wat het instellen van een verbod op uitgaven aan socialemedia-advertenties betreft’, *Parl.St.* Kamer 2024-25, nr. 56-609/2, 8, opmerking 9.

mediadiensten, met inbegrip van videoplatformdiensten en tussenhandeldiensten, uit de hiervoor vermelde eerdere adviespraktijk en rechtspraak volgt dat de verschillende daartoe behorende deelaspecten tot de bevoegdheid van de gemeenschappen behoren. De Duitstalige Gemeenschap is dan ook bevoegd om de hiervoor omschreven regelingen ter uitvoering van de betreffende verordeningen aan te nemen.¹⁸

3.3. Het voorgaande geldt ook voor de bepalingen van het voorontwerp die het toezicht regelen op ondernemingen in de mediasector, meer bepaald wat betreft aanbieders van elektronische communicatienetwerken met aanzienlijke marktmacht.¹⁹ In advies 69.217/3 van 20 mei 2021 heeft de Raad van State dienaangaande opgemerkt dat het gaat om bepalingen die complementair zijn aan het mededingingsrecht waarvoor de federale overheid bevoegd is (artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 4°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980), mede gelet op het feit dat “[e]n van de criteria bij het identificeren van ondernemingen met aanzienlijke marktmacht op de relevante markt is dat het mededingingsrecht alleen niet voldoende is om het vastgestelde marktfalen op adequate wijze aan te pakken”.²⁰ Dat criterium komt ook voor in artikel 73, § 1, eerste lid, 3°, van het decreet van 1 maart 2021.

Ook de in het ontworpen artikel 112, § 1, 44°, van het decreet van 1 maart 2021 aan de Medienrat verleende taak om concentraties te beoordelen op de mediamarkt die van aanzienlijke invloed zouden kunnen zijn op de pluriformiteit van de media en op de redactionele onafhankelijkheid volgens de criteria vervat in artikel 22, lid 2, van verordening (EU) 2024/1083 of een belangrijke rol te spelen bij de beoordeling ervan (artikel 10, 7°, van het voorontwerp), is complementair aan het mededingingsrecht waarvoor de federale overheid bevoegd is. In artikel 22, lid 1, van verordening (EU) 2024/1083 wordt immers uitdrukkelijk gesteld dat de beoordeling van concentraties op de mediamarkt als bedoeld in dat lid losstaat van de beoordelingen op grond van het mededingingsrecht van de Europese Unie *en het nationaal mededingingsrecht*, met inbegrip van die krachtens de concentratiecontroleregels. Het is trouwens die vaststelling die de Raad van State, afdeling Wetgeving, ertoe heeft gebracht op te merken dat “naast de bestaande mededingingsregels in een afzonderlijk nevengezocht concentratietoezicht vanuit de oogpunten van pluriformiteit van de media en redactionele onafhankelijkheid voorzien dient te worden en dat daartoe eigen materiële en procedurele regels dienen te worden aangenomen” en dat de gemeenschappen niet kunnen volstaan met een concentratietoezicht dat ondergeschikt is aan het mededingingsrechtelijke toezicht en dat slechts op vraag van de Belgische Mededingingsautoriteit kan worden toegepast.²¹

3.4.1. Zoals vermeld strekt het voorontwerp er ook toe het toepassingsgebied van het decreet van 1 maart 2021 uit te breiden tot “perspublicaties” (ontworpen artikel 3, § 1, 6°, en § 2, 3°, van het decreet van 1 maart 2021 – artikel 2 van het voorontwerp). Blijkens de memorie

¹⁸ Zie adv.RvS 78.025/1/V van 12 augustus 2025, opmerking 3.2.

¹⁹ Zie de artikelen 8, 10, 11 en 16 van het voorontwerp.

²⁰ Adv.RvS 69.217/3 van 20 mei 2021 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 2 juli 2021 ‘tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, wat betreft de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/1972 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 tot vaststelling van het Europees wetboek voor elektronische communicatie’, *Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 832/1, 140, opmerking 3.3.

²¹ Adv.RvS 78.025/1/V van 12 augustus 2025, opmerking 8.1.

van toelichting bij het voorontwerp wordt aldus beoogd uitvoering te geven aan verordening (EU) 2024/1083 voor alle door die verordening beoogde mediadiensten. In artikel 2, 1), van die verordening wordt het begrip “mediadienst” als volgt gedefinieerd:

“een dienst zoals gedefinieerd in de artikelen 56 en 57 VWEU, waarbij het hoofddoel van de dienst of een losstaand gedeelte daarvan bestaat in het op enigerlei wijze ter informatie, vermaak of educatie leveren van programma’s of *perspublicaties* aan het grote publiek onder de redactionele verantwoordelijkheid van een aanbieder van mediadiensten”.

In artikel 2, 5), van die verordening wordt het begrip “perspublicatie” gedefinieerd middels een verwijzing naar artikel 2, punt 4, van richtlijn (EU) 2019/790 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 ‘inzake auteursrechten en naburige rechten in de digitale eengemaakte markt en tot wijziging van Richtlijnen 96/9/EG en 2001/29/EG’, naar luid waarvan onder perspublicatie moet worden verstaan:

“een verzameling die voornamelijk bestaat uit literaire werken van journalistieke aard maar ook andere werken of andere materialen kan omvatten, en die:

a) een afzonderlijk element onder één titel vormt in een periodiek uitgegeven of regelmatig bijgewerkte publicatie, zoals een krant of een tijdschrift met een algemene of specifieke inhoud;

b) als doel heeft het algemene publiek informatie te verstrekken over nieuws of andere onderwerpen, en

c) via een of ander medium wordt gepubliceerd op initiatief van en onder redactionele verantwoordelijkheid en controle van een dienstverlener.

Periodieke publicaties die voor wetenschappelijke of academische doeleinden worden uitgegeven, zoals wetenschappelijke bladen, worden voor de toepassing van deze richtlijn niet beschouwd als perspublicaties.”

3.4.2. Uit die definitie volgt dat het begrip “perspublicatie” in de eerste plaats de geschreven (en online) pers omvat. De regeling ervan kan derhalve niet gebeuren op grond van de gemeenschapsbevoegdheid inzake “de inhoudelijke en technische aspecten van de audiovisuele en auditieve mediadiensten” (artikel 4, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980). De stellers van het voorontwerp zijn zich hiervan bewust en beroepen zich, zoals vermeld, voor de regeling van de “perspublicaties” op de bevoegdheid van de gemeenschappen inzake “de bescherming en de luister van de taal” (artikel 4, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980). In de memorie van toelichting wordt dienaangaande onder meer het volgende gesteld:

“Op grond van hun bevoegdheid voor de bescherming en de luister van de taal in de zin van artikel 4, 1°, van de bijzondere wet beschikken de gemeenschappen weliswaar niet over een algemene regelingsbevoegdheid voor de schriftelijke pers en de perspublicaties als onderdeel daarvan op zich, maar het is wel aan hen om, met het oog op de bescherming en de luister van de taal, de pluriformiteit en redactionele onafhankelijkheid bij perspublicaties te waarborgen. Daartoe kunnen de gemeenschappen uitvoeringsbepalingen voor Verordening (EU) 2024/1083 vaststellen die niet alleen betrekking hebben op audiovisuele en auditieve mediadiensten – met inbegrip van onlineplatforms – die toegang tot media-inhoud bieden, maar ook op perspublicaties.”

Daar wordt nog het volgende aan toegevoegd:

“Hun bevoegdheid voor ‘de bescherming en de luister van de taal’ stelt de gemeenschappen dus in staat om perspublicaties te reguleren met het oog op het waarborgen en uitbouwen van de pluriformiteit en redactionele onafhankelijkheid, aangezien pluriformiteit en redactionele onafhankelijkheid (onder meer bij perspublicaties) ideale instrumenten zijn voor de bescherming en de luister van de taal. Vooral in tijden waarin communicatie zich alsmaar meer tot vereenvoudigde taalkundige uitdrukkingsvormen beperkt, is een pluriforme media die de burgers en de ondernemingen toegang biedt tot een verscheidenheid aan meningen en informatiebronnen, ook een middel voor de bescherming en de luister van de taal. Pluriformiteit betekent ook concurreren om de meest accurate uitdrukkingsvorm die het best bij de vraag en de situatie aansluit en draagt zo bij tot de bevordering of het ontstaan van taalontwikkeling. Pluriformiteit, waarbij de aanbieders – bij dezelfde feiten voor iedereen – concurreren om de beste en meest accurate uitdrukkingsvormen, zorgt voor bescherming en luister van de taal.”

Hieromtrent moet het volgende worden opgemerkt.

3.4.3. De bevoegdheid van de gemeenschappen inzake de geschreven pers is in beginsel beperkt tot de hulp aan de geschreven pers (artikel 4, 6°*bis*, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980). Te dien aanzien werd tot nog toe aangenomen dat die bevoegdheid niet de regelingsbevoegdheid inzake de geschreven pers als dusdanig omvat, maar enkel de bevoegdheid om financiële steun te verlenen, teneinde de persvrijheid en het pluralisme in de geschreven pers te waarborgen.²²

3.4.4. Zoals blijkt uit de aangehaalde memorie van toelichting, beogen de stellers van het voorontwerp evenwel niet de geschreven pers in zijn algemeenheid te regelen. Ofschoon in het ontworpen artikel 3, § 1, 6°, van het decreet 1 maart 2021 (artikel 2, 3°, van het voorontwerp) in algemene bewoordingen wordt bepaald dat “[d]it decreet” van toepassing is op perspublicaties, blijkt uit de overige bepalingen van het voorontwerp dat de ontworpen regeling zich ertoe beperkt aan de Medienrat ten aanzien van aanbieders van perspublicaties een drievoudige bevoegdheid te verlenen:

- een bijgewerkte lijst opstellen van aanbieders van perspublicaties (ontworpen artikel 112, § 1, 1°, van het decreet van 1 maart 2021 – artikel 10, 2°, van het voorontwerp);
- concentraties beoordelen op de mediamarkt die van aanzienlijke invloed zouden kunnen zijn op de pluriformiteit van de media en op de redactionele onafhankelijkheid volgens de criteria vervat in artikel 22, lid 2, van verordening (EU) 2024/1083, of een belangrijke rol spelen bij de beoordeling ervan (ontworpen artikel 112, § 1, 44°, van het decreet van 1 maart 2021 – artikel 10, 7°, van het voorontwerp);²³
- het verzoeken om inlichtingen betreffende onder meer de naam of namen van hun directe of indirecte eigenaar of eigenaren met deelnemingen die hen in staat stellen invloed uit te oefenen

²² Adv.RvS 44.243/AV van 10 april 2008 over een voorstel van bijzondere wet ‘houdende institutionele maatregelen’, *Parl.St.* Senaat 2007-08, nr. 4-602/2, 2, opmerking 2.2. Zie ook adv.RvS 45.721/AV van 3 februari 2009 over een voorstel van decreet van de Franse Gemeenschap ‘portant reconnaissance d’une instance d’autorégulation de la déontologie journalistique’, opmerking 13.

²³ Uit het ontworpen artikel 4, 71°, van het decreet van 1 maart 2021 (artikel 3, 8°, van het voorontwerp) blijkt dat die concentratie onder meer het geval betreft waarbij ten minste een aanbieder van perspublicaties betrokken is.

op het functioneren en de strategische besluitvorming, met inbegrip van direct of indirect eigendom van een staat of van een overheidsinstantie of -entiteit en de naam of namen van hun uiteindelijke begunstigde of uiteindelijke begunstigten zoals gedefinieerd in artikel 3, punt 6, van richtlijn (EU) 2015/849²⁴ (ontworpen artikel 115, § 2, van het decreet van 1 maart 2021 – artikel 12, 5°, van het voorontwerp).

De vraag rijst of die aangelegenheden kunnen worden ingepast in de bevoegdheid inzake de bescherming en de luister van de taal (artikel 4, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980).

3.4.5. Artikel 4, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bepaalt dat de culturele aangelegenheden bedoeld in artikel 127, § 1, 1°, van de Grondwet “de bescherming en de luister van de taal” zijn. Die bepaling stemt in grote mate overeen met artikel 2, eerste lid, 1°, van de wet van 21 juli 1971 ‘betreffende de bevoegdheid en de werking van de cultuurraden voor de Nederlandse cultuurgemeenschap en voor de Franse cultuurgemeenschap’. Luidens de memorie van toelichting van die wet dient onder de “bescherming en de luister van de taal” onder meer te worden begrepen “de verspreiding van de literatuur in binnen- en buitenland”.²⁵

Ofschoon bij “literatuur” in eerste instantie aan boeken wordt gedacht, kan worden aangenomen dat ook andere drukwerken, en met name perspublicaties in de zin van de ontworpen regeling, hieronder vallen. De verspreiding van dergelijke publicaties in de taal van de gemeenschap draagt immers evenzeer bij tot de taalontwikkeling en derhalve tot “de bescherming en de luister van de taal”.²⁶ Dat is inzonderheid het geval wanneer, zoals hierna blijkt, met de ontworpen regeling wordt beoogd te vermijden dat de verspreiding van perspublicaties in de taal van de gemeenschap afneemt, of zelfs helemaal verdwijnt.

Overigens wordt in de hiervoor aangehaalde definitie van het begrip “perspublicatie” gewag gemaakt van “*littéraire* werken van journalistieke aard” (artikel 2, punt 4, eerste alinea, van richtlijn (EU) 2019/790).

3.4.6. Luidens het ontworpen artikel 112, § 1, 44°, van het decreet van 1 maart 2021 (artikel 10, 7°, van het voorontwerp) heeft de Medienrat als taak “het beoordelen van concentraties op de mediamarkt die van aanzienlijke invloed zouden kunnen zijn op de pluriformiteit van de media en op de redactionele onafhankelijkheid volgens de criteria vervat in artikel 22, lid 2, van Verordening (EU) 2024/1083 of een belangrijke rol spelen bij de beoordeling” ervan.

Uit artikel 22 van richtlijn (EU) 2024/1083 vloeit voort dat met de beoordeling van concentraties op de mediamarkt onder meer wordt beoogd de pluriformiteit van de media te

²⁴ Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 ‘inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie’.

²⁵ *Parl.St.* Senaat 1970-71, nr. 400, 4.

²⁶ Uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 21 juli 1971 blijkt overigens dat in die wet bewust werd gekozen voor algemene rubrieken “die noodzakelijkerwijze een zekere interpretatie [onderstellen]” en die met de nodige “soepelheid” moeten worden gelezen (*ibid.*, 4).

waarborgen. Zo wordt luidens lid 2, punt a), van die bepaling bij de beoordeling van concentraties op de mediamarkt het volgende element in aanmerking genomen:

“de verwachte gevolgen van de concentratie op de mediamarkt voor *de pluriformiteit* van de media, waaronder de gevolgen voor de vorming van de publieke opinie en voor *de verscheidenheid aan mediadiensten en het media-aanbod*, rekening houdend met de online-omgeving en de belangen in, banden met of activiteiten van de partijen in andere media- of niet-mediabedrijven;”.

Zoals vermeld (opmerking 3.3) staat die beoordeling van concentraties op de mediamarkt los van het mededingingsrecht van de Europese Unie en het nationaal mededingingsrecht, met inbegrip van die krachtens de concentratiecontroleregels (artikel 22, lid 1, tweede alinea, van verordening (EU) 2024/1083).

3.4.7. In zoverre de beoordeling door de Medienrat van concentraties op de mediamarkt de pluriformiteit van de media en de verscheidenheid aan mediadiensten en het media-aanbod beoogt te waarborgen, kan – onder voorbehoud van opmerking 3.4.8 – worden aangenomen dat, wat perspublicaties betreft, de ontworpen regeling ertoe strekt de verspreiding van Duitstalige perspublicaties te bevorderen, of minstens te verzekeren dat het bestaande aanbod niet afneemt, en derhalve kadert in de bevoegdheid inzake de bescherming en de luister van de taal.

Daarbij vermag de decreetgever rekening te houden met de specificiteit van het medialandschap in de Duitstalige Gemeenschap, dat wordt gekenmerkt door het gegeven dat er thans slechts één Duitstalig dagblad is dat gericht is op de Duitstalige Gemeenschap. In die omstandigheden kunnen concentraties op de mediamarkt onmiskenbaar een weerslag hebben op de verscheidenheid en de verspreiding van perspublicaties in de taal van de gemeenschap.

3.4.8. Het voorgaande veronderstelt wel dat de beoordeling door de Medienrat van concentraties op de mediamarkt wat perspublicaties betreft, betrekking heeft op perspublicaties in het Duits.

Te dien aanzien moet evenwel worden opgemerkt dat ofschoon *verondersteld* kan worden dat in het Duitse taalgebied gevestigde aanbieders van perspublicaties zich in de eerste plaats in het Duits uitdrukken en publicaties in die taal verspreiden, uit de ontworpen regeling niet voortvloeit dat de bevoegdheid van de Medienrat inzake de controle van concentraties op de mediamarkt beperkt is tot de aanbieders van *Duitstalige* perspublicatie. Het is bijgevolg niet uit te sluiten dat in de Duitstalige Gemeenschap gevestigde aanbieders van perspublicaties (ook) publicaties in een andere taal zouden aanbieden. Ook de in het ontworpen artikel 3, § 3.1, van het decreet van 1 maart 2021 vermelde criteria aan de hand waarvan wordt bepaald in welke gevallen aanbieders van perspublicaties geacht worden in het Duitse taalgebied gevestigd te zijn, sluit niet volledig uit dat het gaat om perspublicaties in een andere taal dan het Duits.

Om voor de in het ontworpen artikel 112, § 1, 44°, van het decreet van 1 maart 2021 (artikel 10, 7°, van het voorontwerp) vermelde taak van de Medienrat een beroep te kunnen doen op de gemeenschapsbevoegdheid inzake de bescherming en de luister van de taal, zal de ontworpen regeling derhalve moeten worden aangepast zodat het duidelijker wordt dat de beoordeling van concentraties op de mediamarkt wat perspublicaties betreft, enkel betrekking heeft op publicaties in het Duits.

3.4.9. Wat de overige aan de Medienrat toegekende bevoegdheden betreft, en inzonderheid de mogelijkheid om aanbieders van perspublicaties om inlichtingen te verzoeken betreffende onder meer hun directe of indirecte eigenaar of eigenaren met deelnemingen die hen in staat stellen invloed uit te oefenen op het functioneren en de strategische besluitvorming, en hun uiteindelijke begunstigde of uiteindelijke begunstigten (ontworpen artikel 115, § 2, eerste lid, van het decreet van 1 maart 2021 – artikel 12, 5°, van het voorontwerp), ziet de Raad van State, afdeling Wetgeving, daarentegen niet in hoe de ontworpen regelingen bijdragen tot de bevordering van de verspreiding van Duitstalige werken, en derhalve tot de bescherming en de luister van de taal. Hetzelfde geldt voor de verplichting voor aanbieders van perspublicaties om diezelfde informatie gemakkelijk en rechtstreeks toegankelijk te maken voor de ontvangers van die publicaties.

Voor die regelingen moet derhalve een beroep worden gedaan op de in artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bedoelde impliciete bevoegdheden. Op grond van die impliciete bevoegdheden kan de bevoegdheid van een andere overheid worden betreden voor zover zulks noodzakelijk kan worden geacht voor de uitoefening van de eigen bevoegdheid, de aangelegenheid zich tot een gedifferentieerde regeling leent en de weerslag van de betrokken bepalingen op die aangelegenheid slechts marginaal is.²⁷

In zoverre de aan de Medienrat te verstrekken inlichtingen vooral betrekking hebben op het eigenaarschap van de aanbieders van perspublicaties, lijkt dit verband te houden met de taak van die raad om concentraties op de mediamarkt te beoordelen. Die taak veronderstelt immers dat de Medienrat inzicht heeft in het eigenaarschap van de aanbieders van perspublicaties en kan inschatten in welke mate ze al dan niet economisch met elkaar verbonden zijn. Op grond hiervan lijkt te kunnen worden aangenomen dat de ontworpen regeling noodzakelijk is voor de uitoefening van een eigen bevoegdheid. Er lijkt ook te kunnen worden aangenomen dat de enkele mogelijkheid voor de Medienrat om aan aanbieders van perspublicaties bepaalde inlichtingen te vragen, slechts een marginale weerslag heeft op de bevoegdheid van de federale overheid inzake de geschreven pers.

De stellers van het voorontwerp doen er evenwel goed aan om in de memorie van toelichting bij het voorontwerp het beroep op de impliciete bevoegdheden nader te verantwoorden.

3.5.1. Ofschoon uit wat voorafgaat blijkt dat de materiële bevoegdheid van de Duitstalige Gemeenschap voor de ontworpen regeling inzake (aanbieders van) perspublicaties in beginsel kan worden aanvaard, hetzij op grond van de bevoegdheid inzake de bescherming en de luister van de taal, hetzij op grond van de impliciete bevoegdheden, rijst de vraag naar het territoriale aanknopingspunt aan de hand waarvan wordt bepaald ten aanzien van welke aanbieders van perspublicaties de Duitstalige Gemeenschap die bevoegdheid uitoefent.

Te dien aanzien wordt in het ontworpen artikel 3, § 3.1, van het decreet van 1 maart 2021 (artikel 2, 5°, van het voorontwerp) bepaald in welke gevallen een aanbieder van perspublicaties geacht wordt in het Duitse taalgebied gevestigd te zijn. Dit gebeurt in wezen aan de hand van vier criteria: de plaats van het hoofdkantoor van de aanbieder, de plaats waar de redactionele beslissingen betreffende de perspublicatie worden genomen, de plaats waar een

²⁷ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, zie bv.: GwH 12 maart 2015, nr. 29/2015, B.11; GwH 21 april 2016, nr. 53/2016, B.92.4.

aanzienlijk deel van het bij de uitoefening van de inhoudelijke activiteiten van de perspublicatie betrokken personeel werkzaam is en de plaats waar de aanbieder het eerst met zijn activiteiten is begonnen en waarmee hij een duurzame en reële band onderhoudt.

3.5.2. In advies 68.213/3 van 16 december 2020 stelde de Raad van State, afdeling Wetgeving, met betrekking tot een soortgelijke regeling tot bepaling van de territoriale bevoegdheid inzake het reguleren van aanbieders van videoplatformdiensten:

“15.1. (...) De bevoegdheidsverdeling tussen de federale Staat en de gemeenschappen berust op een stelsel van exclusieve bevoegdheden, wat impliceert dat iedere rechtssituatie in beginsel slechts door één wetgever kan worden geregeld: indien een regeling tot de bevoegdheid van meerdere gemeenschappen zou kunnen behoren, dient te worden uitgemaakt waar het zwaartepunt van de geregelde rechtsverhouding ligt.²⁸

Voor zover de gehanteerde aanknopingspunten toelaten om te bepalen bij welke gemeenschap het zwaartepunt ligt en de verschillende gemeenschappen bovendien dezelfde aanknopingspunten hanteren, zal de regeling sluitend en in overeenstemming met de bevoegdheidsverdeling zijn.

15.2.1. Een aanbieder van videoplatformdiensten valt in beginsel slechts onder de bevoegdheid van de Duitstalige Gemeenschap als hij, net als alle andere aanbieders van mediadiensten gevestigd is in het Duitse taalgebied (artikel 3, § 3, van het voorontwerp). Dat levert geen probleem op.

15.2.2. De bevoegdheid voor aanbieders van videoplatformdiensten wordt ook uitgebreid tot bepaalde aanbieders gevestigd buiten het Duitse taalgebied (artikel 3, §§ 4, 5 en 6, van het voorontwerp). Die bepalingen vloeien voort uit artikel 28*bis* van de AVMD-richtlijn, maar lijken op het eerste gezicht ook voldoende aanknopingspunten in te houden met het territoriale toepassingsgebied zoals bepaald door artikel 130, § 2, van de Grondwet.

Het is echter niet uitgesloten dat de aanbieder in België verschillende dochterondernemingen of andere ondernemingen heeft, die niet allemaal in het Duitse taalgebied gevestigd zijn. Het is niet duidelijk welke gemeenschap in dat geval bevoegd geacht moet worden, zodat meerdere gemeenschappen bevoegd kunnen zijn. Dit spoort niet met het exclusiviteitsbeginsel dat als principe geldt binnen de Belgische federale staatsstructuur.

15.2.3. In artikel 3, § 6, van het voorontwerp worden situaties beoogd waarbij er geen moeder- of dochteronderneming is gevestigd in het Duitse taalgebied. Toch valt de aanbieder van videoplatformdiensten in dat geval onder de bevoegdheid van de Duitstalige Gemeenschap ‘als een van [de dochterondernemingen/de andere ondernemingen van de groep] voor het eerst met haar activiteiten is begonnen in het Duitse taalgebied, mits die aanbieder een duurzame en reële band met de economie van de Duitstalige Gemeenschap onderhoudt’.²⁹

Het lijkt dus niet uitgesloten dat de Duitstalige Gemeenschap bevoegd is ook als de activiteiten van de dochteronderneming van de aanbieder niet langer in hoofdzaak op de Duitstalige Gemeenschap gericht zijn. Dat kan het geval zijn als de dochteronderneming met haar activiteiten voor het eerst begonnen is in het Duitse taalgebied, maar naderhand

²⁸ Voetnoot 12 van het aangehaalde advies: Zie bijvoorbeeld: GwH 21 juni 2000, nr. 76/2000, B.4.1; GwH 11 december 2002, nr. 184/2002, B.7; GwH 28 juni 2006, nr. 109/2006, B.9.2.

²⁹ Voetnoot 13 van het aangehaalde advies: Die duurzaamheidsvereiste lijkt nieuwkomers uit te sluiten, maar het is onduidelijk of dat de bedoeling is.

de focus vooral op een andere gemeenschap heeft gericht, zonder evenwel de band met de economie van de Duitstalige Gemeenschap helemaal los te laten. Niettegenstaande het zwaartepunt van de geregelde rechtsverhouding in dat geval bij die andere gemeenschap zal liggen, is het volgens de ontworpen regeling de Duitstalige Gemeenschap die bevoegd zal zijn.

Ook op dit punt lijkt het voorontwerp niet te sporen met de bevoegdheidsverdeling.³⁰

3.5.3. Hetzelfde geldt voor de ontworpen regeling, nu het niet uitgesloten is dat meerdere overheden zich bevoegd zouden kunnen verklaren om de uitvoering van verordening (EU) 2024/1083 ten aanzien van de betrokken aanbieder van perspublicaties te regelen. Minstens zou er moeten worden verzekerd dat de verschillende bevoegde overheden op elkaar afgestemde territoriale aanknopingspunten invoeren, zodat slechts één entiteit voor elke aanbieder bevoegd zou zijn.

VORMVEREISTEN

4. Ter uitvoering van de artikelen 3, leden 1 en 3, 11, 13 en 14 van verordening (EU) 2024/1309 heeft het voorontwerp onder meer betrekking op de toegang tot elektronische communicatienetwerken om auditieve en audiovisuele mediadiensten aan gigabitsnelheden te kunnen verlenen.³¹

Het Grondwettelijk Hof heeft echter herhaalde malen geoordeeld dat de bevoegdheden van de federale Staat en de gemeenschappen inzake de elektronische communicatie-infrastructuur, ten gevolge van de technologische evolutie, dermate verweven zijn dat ze niet anders dan in onderlinge samenwerking kunnen worden uitgeoefend,³² en dat de aan de radio-omroep en de televisie en de telecommunicatie gemeenschappelijke elektronische transmissie-infrastructuur en -diensten in samenwerking tussen de federale Staat en de gemeenschappen moeten worden geregeld, teneinde te bewerkstelligen dat die overheden hun respectieve normen op elkaar afstemmen en om te vermijden dat die infrastructuur en die diensten aan tegenstrijdige bepalingen worden onderworpen.³³

Ter uitvoering hiervan voorziet artikel 9 van het samenwerkingsakkoord van 17 november 2006 tussen de federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franstalige Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap ‘betreffende het wederzijds consulteren bij het opstellen van regelgeving inzake elektronische communicatienetwerken, het uitwisselen van informatie en de uitoefening van de bevoegdheden met betrekking tot elektronische communicatienetwerken door de regulerende instanties bevoegd voor telecommunicatie of radio-omroep en televisie’ in de oprichting van een Interministerieel Comité voor Telecommunicatie en Radio-omroep en Televisie, dat tot taak heeft om “in onderling overleg en

³⁰ Adv.RvS 68.213/3 van 16 december 2020 over een voorontwerp van decreet van de Duitstalige Gemeenschap ‘über die Mediendienste und die Kinovorstellungen’, *Parl.St.* Parl.D.G. 2020-21, nr. 123/1, 192-193, opmerking 15.

³¹ Artikelen 8, 10, 9°, en 11 van het voorontwerp. Zie ook artikel 16, 2°, van het voorontwerp.

³² Zie onder meer GwH 14 juli 2004, nr. 132/2004, B.6.2.

³³ GwH 13 juli 2005, nr. 128/2005, B.6.3; GwH 8 november 2006, nr. 163/2006, B.4

met respect voor ieders bevoegdheid, volgens de nadere regels en procedures zoals vastgelegd binnen het Overlegcomité, de wederzijdse consultatie te organiseren omtrent mekaars initiatieven inzake het opstellen van ontwerpregelgeving met betrekking tot omroep en telecommunicatie”.

Gevraagd of in het licht hiervan de bepalingen van het voorontwerp die betrekking hebben op de elektronische communicatienetwerken voor consultatie werden voorgelegd aan het Interministerieel Comité voor Telecommunicatie en Radio-omroep en Televisie, antwoordde de gemachtigde:

“Hoewel het grootste deel van het voorliggende ontwerpdecreet de verordening (EU) 2024/1083 implementeert en er daar echter geen sprake van een conflict tussen de bevoegdheden omroep en telecom is, zijn we ons ervan bewust dat we op basis van de verordeningen (EU) 2024/1039 en (EU) 2024/1689 het ontwerpdecreet het Interministerieel Comité hadden moeten voorleggen. Aangezien er echter veel werkgroepen tussen de federale staat en de gemeenschappen waren met betrekking tot deze verordening en men de resultaten van deze werkvergaderingen wilde afwachten, werd besloten om het ontwerp voorlopig niet aan de IMC voor te leggen. De daaruit volgende samenwerkingsovereenkomsten, die betrekking hebben op de toepassing van de verordeningen (EU) 2024/1039 en (EU) 2024/1083, zullen echter aan de IMC worden voorgelegd.”

Het gegeven dat er overleg heeft plaatsgevonden tussen de federale overheid en de gemeenschappen omtrent de uitvoering van verordeningen (EU) 2024/1039 en (EU) 2024/1689 en dat de samenwerkingsakkoorden die zullen worden gesloten ten gevolge van dat overleg, zullen worden voorgelegd aan het Interministerieel Comité voor Telecommunicatie en Radio-omroep en Televisie, neemt niet weg dat ook de bepalingen van het voorontwerp die betrekking hebben elektronische communicatienetwerken overeenkomstig artikel 9, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord van 17 november 2006 ter consultatie aan dat comité zullen moeten worden voorgelegd voor ze worden aangenomen.

Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van het vervullen van het voornoemde vormvereiste nog wijzigingen zou ondergaan,³⁴ moeten de gewijzigde of toegevoegde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

ALGEMENE OPMERKINGEN

5. Noch in het voorontwerp, noch in de memorie van toelichting erbij wordt melding gemaakt van artikel 21, lid 1, van verordening (EU) 2024/1083. Die bepaling schrijft voor dat “[d]oor een lidstaat getroffen wetgevende, regulerende of bestuursrechtelijke maatregelen die waarschijnlijk van invloed zijn op de pluriformiteit van de media of de redactionele onafhankelijkheid van aanbieders van mediadiensten op de interne markt, (...) naar behoren [moeten] worden gemotiveerd en evenredig [moeten] zijn. Dergelijke maatregelen moeten gemotiveerd, transparant, objectief en niet-discriminerend zijn”. Bovendien schrijft artikel 21,

³⁴ Namelijk andere wijzigingen dan deze waarvan in dit advies melding wordt gemaakt of die ertoe strekken tegemoet te komen aan hetgeen in dit advies wordt opgemerkt.

lid 2, van die verordening voor dat nationale procedures die worden gebruikt ter vaststelling van een bestuursrechtelijke maatregel als bedoeld in lid 1 van dat artikel, vooraf vastgelegde termijnen hebben, die zonder onnodige vertraging worden uitgevoerd.

In het licht van hiervan verdient het aanbeveling om de verschillende bestaande en nieuwe procedures te screenen op hun verenigbaarheid met die bepaling, en desgevallend het voorontwerp aan te vullen of via een apart te nemen besluit de uitvoeringsbesluiten van het decreet van 1 maart 2021 verder te actualiseren.

6. De bij de adviesaanvraag gevoegde stukken bevatten een concordantietabel waarin wordt vermeld welke bepalingen van het voorontwerp strekken tot uitvoering van welke bepalingen van verordeningen (EU) 2024/900, (EU) 2024/1083, (EU) 2024/1309 en (EU) 2024/1689. Die tabel bevat evenwel een aantal onnauwkeurigheden. Zo stemt de nummering van de aan de verordeningsbepalingen uitvoering gevende artikelen in de eerste kolom van de concordantietabel niet altijd overeen met de nummering van die bepalingen in het voorontwerp.³⁵ De concordantietabel moet dan ook worden verbeterd vooraleer het voorontwerp als ontwerp wordt ingediend in het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 1

7. In de inleidende zin van artikel 1 van het voorontwerp moet worden verwezen naar het decreet van 14 december (in plaats van “februari”) 2023.

Artikel 3

8. In het ontworpen artikel 4, 71°, van het decreet van 1 maart 2021 (artikel 3, 8°, van het voorontwerp) wordt in de definitie van het begrip “concentratie op de mediamarkt” gewag gemaakt van een aanbieder van een “*economische mediadienst in de zin van 35°*”. Artikel 4, 35°, van het decreet van 1 maart 2021 voorziet evenwel in een definitie van het begrip “mediadienst”, terwijl het begrip “economische mediadienst” wordt gedefinieerd in artikel 4, 65° van dat decreet. Er moet derhalve worden verwezen naar ofwel een “mediadienst in de zin van 35°”, ofwel een “economische mediadienst in de zin van 65°”.

Artikelen 9 en 10

9.1. Luidens het ontworpen artikel 103, § 1, 6°, van het decreet van 1 maart 2021 (artikel 9, 2°, van het voorontwerp) werkt de *Medienrat* samen met “de Europese Raad voor mediadiensten, die is opgericht overeenkomstig artikel 8 van Verordening (EU) 2024/1083, in

³⁵ Zo moet in die kolom worden verwezen naar de artikelen 3, 3° (in plaats van 2, 3°), 3, 8° (in plaats van 2, 7°), 4 (in plaats van 3), 5 (in plaats van 4), 9, 4° (in plaats van 9, 3°), 10, 7° (in plaats van 10, 4°) en 10, 9° (in plaats van 10, 6°), van het voorontwerp.

coördinatie met de bevoegde Belgische regulerende instanties”. In de memorie van toelichting wordt dienaangaande het volgende gesteld:

“Overeenkomstig artikel 9, 2°, van dit voorontwerp van decreet is de Mediaraad de bevoegde nationale instantie van de Duitstalige Gemeenschap om lid te zijn van en deel te nemen aan de Europese Raad voor mediadiensten (EBMS), opgericht bij Verordening (EU) 2024/1083.”

In de toelichting bij artikel 10 wordt daar nog het volgende aan toegevoegd:

“Bovendien bevestigt de aanwijzing als bevoegde nationale regelgevende instantie voor de handhaving van Verordening (EU) 2024/1083 impliciet dat de Mediaraad lid is van de Europese Raad voor mediadiensten (EBMS) in de zin van artikel 8, lid 2, en artikel 10, lid 1, van Verordening (EU) 2024/1083, wat ook voortvloeit uit artikel 103, § 1, eerste lid, 6°, zonder dat dit expliciet zou hoeven te worden vermeld.”

9.2. De Europese Raad voor mediadiensten is de vervanger en opvolger van de Europese Groep van regulerende instanties voor audiovisuele mediadiensten (ERGA), die werd opgericht bij artikel 30ter van richtlijn 2010/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 10 maart 2010 ‘betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten)’.³⁶ Artikel 10, leden 1 tot 4, van verordening (EU) 2024/1083 bepaalt inzake de samenstelling van die raad het volgende:

“1. De raad bestaat uit vertegenwoordigers van nationale regulerende instanties of organen.

2. Elk lid van de raad heeft één stem.

3. De raad neemt beslissingen met een tweederdemeerderheid van zijn stemgerechtigde leden.

4. Indien een lidstaat meer dan één nationale regulerende instantie of nationaal regulerend orgaan heeft, zorgen die nationale regulerende instanties of organen indien nodig voor onderlinge coördinatie en benoemen ze een gezamenlijke vertegenwoordiger. De gezamenlijke vertegenwoordiger oefent het stemrecht uit.”

9.3. Gelet op de bevoegdheid van de gemeenschappen inzake de audiovisuele en auditieve mediadiensten, mag de decreetgever, die de Medienrat aanwijst als de bevoegde nationale regulerende instantie van de Duitstalige Gemeenschap voor de handhaving van verordening (EU) 2024/1083,³⁷ tevens voorzien in de deelname van de Medienrat aan de werking van de Europese Raad voor mediadiensten.

Uit het aangehaalde artikel 10, leden 2 en 4, van verordening (EU) 2024/1083 blijkt evenwel dat elk lid van de raad slechts één stem heeft en dat een lidstaat die meer dan één nationale regulerende instantie of nationaal regulerend orgaan heeft, indien nodig moet zorgen voor onderlinge coördinatie tussen de nationale regulerende instanties of organen, onder andere met het oog op de benoeming van een gezamenlijke vertegenwoordiger die het stemrecht zal uitoefenen.

³⁶ Zie artikel 8, lid 2, van verordening (EU) 2024/1083.

³⁷ Ontworpen artikel 112, § 3, vierde lid, van het decreet van 1 maart 2021 (artikel 10, 9°, van het voorontwerp).

Bijgevolg zal in de nodige procedures moeten worden voorzien om de Belgische standpuntbepaling in de Europese Raad voor mediadiensten te organiseren met respect voor de bevoegdheidverdelende regels.

9.4. De stellers van het voorontwerp lijken zich hiervan bewust, vermits in het ontworpen artikel 103, § 1, 6°, van het decreet van 1 maart 2021 wordt bepaald dat de Medienrat samenwerkt met de Europese Raad voor mediadiensten “in coördinatie met de bevoegde Belgische regulerende instanties”. Ook in het ontworpen artikel 112, § 3, vierde lid, van het decreet van 1 maart 2021 (artikel 10, 9°, van het voorontwerp), waarin de Medienrat wordt aangewezen als de bevoegde nationale regulerende instantie van de Duitstalige Gemeenschap voor de handhaving van verordening (EU) 2024/1083, wordt bepaald dat de nadere regels voor de uitvoering van die taak worden vastgelegd door de Regering van de Duitstalige Gemeenschap “en/of een samenwerkingsakkoord voor de gedeeltelijke uitvoering van Verordening (EU) 2024/1083 overeenkomstig artikel 92*bis*, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980”.

9.5. Luidens artikel 92*bis*, § 4*bis*, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 sluiten de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten, elk wat hen betreft, in ieder geval één of meer samenwerkingsakkoorden over de vertegenwoordiging van België bij internationale en supranationale organisaties en over de procedure in verband met de standpuntbepaling en met de bij gebreke van consensus aan te nemen houding in deze organisaties. De huidige samenwerkingsakkoorden van 8 maart 1994³⁸ bieden echter geen voldoende juridische basis voor deze vertegenwoordiging en standpuntbepaling in de Europese Raad voor mediadiensten, aangezien ze enkel betrekking hebben op de vertegenwoordiging in de Raad van de Europese Unie.

In artikel 92*bis*, § 4*bis*, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 wordt evenwel bepaald dat in afwachting van dit samenwerkingsakkoord of die samenwerkingsakkoorden overleg wordt gepleegd tussen de federale overheid en de betrokken regeringen over de voorbereiding van de onderhandelingen en de beslissingen, evenals over het opvolgen van de werkzaamheden van de internationale en supranationale organisaties die betrekking hebben op de tot de bevoegdheid van de gemeenschappen of de gewesten behorende aangelegenheden.

Voor zover de coördinatie met de bevoegde Belgische regulerende instanties waarin het ontworpen artikel 103, § 1, 6°, van het decreet van 1 maart 2021 voorziet, betrekking heeft op de voorbereiding van de onderhandelingen en de beslissingen, evenals op het opvolgen van de werkzaamheden van de Europese Raad van mediadiensten, kan worden aangenomen dat is voldaan aan het overlegvereiste bepaald in artikel 92*bis*, § 4*bis*, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zodat de ontworpen regeling in afwachting van het in het eerste lid van die bepaling vermelde samenwerkingsakkoord, doorgang kan vinden.

³⁸ Samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten ‘met betrekking tot de vertegenwoordiging van het Koninkrijk België in de Ministerraad van de Europese Unie’, en samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten en het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie ‘met betrekking tot de vertegenwoordiging van het Koninkrijk België in de Ministerraad van de Europese Unie’.

Artikel 12

10. Luidens het ontworpen artikel 115, § 2, eerste lid, van het decreet van 1 maart 2021 (artikel 12, 5°, van het voorontwerp), maken “[o]vereenkomstig artikel 6, lid 2, van Verordening 2024/1083” de aanbieders van audiovisuele en auditieve mediadiensten, de aanbieders van onlineplatforms die toegang tot audiovisuele en auditieve mediadiensten bieden en de aanbieders van perspublicaties de in de punten 1° tot 4° van de ontworpen bepaling vermelde informatie gemakkelijk en rechtstreeks toegankelijk voor de ontvangers en, op diens verzoek, de Medienrat.³⁹

Overeenkomstig artikel 288, tweede lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is een verordening verbindend in al haar onderdelen en rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat. Behalve in gevallen waarin de verordening enige marge laat voor verdere discretionaire uitvoering, betekent die rechtstreekse toepasselijkheid dat geen optreden van de lidstaten vereist is om de bepalingen ervan te integreren in hun interne rechtsorde. Bepalingen van een verordening moeten inzonderheid niet worden omgezet in het interne recht van de lidstaten. Niet alleen is een dergelijke werkwijze overbodig op het normatieve vlak, aangezien ze geen nieuwe norm tot stand brengt, maar bovendien houdt ze het gevaar in dat verwarring ontstaat inzake het rechtskarakter van het in de internrechtelijke regeling opgenomen voorschrift en onder meer over de bevoegdheid van het Hof van Justitie om kennis te nemen van alle betwistingen in verband met de voorschriften van de verordening. Deze werkwijze doet bovendien verwarring ontstaan over de datum van inwerkingtreding van de toepasselijke voorschriften.

Daarom geldt een zogeheten overschrijfverbod, dat inhoudt dat verordeningsbepalingen die rechtstreeks toepasselijk zijn in elke lidstaat niet mogen worden overgenomen of geparafraseerd in internrechtelijke bepalingen, zodat niet de indruk ontstaat dat het gaat om bepalingen die door de lidstaten zelf naar goeddunken zouden kunnen worden ingevoerd of gewijzigd.⁴⁰ Het overnemen van bepalingen van een EU-verordening in een internrechtelijke regeling kan alleen worden gedoogd in zoverre dat noodzakelijk is voor de leesbaarheid van eventuele internrechtelijke uitvoeringsmaatregelen, in welk geval een verwijzing naar de betreffende bepaling van de verordening het aangewezen middel zal zijn om de aard van die bepaling herkenbaar te houden.

In de ontworpen bepaling wordt aan het laatstvermelde vereiste voldaan, vermits wordt bepaald dat de erin vermelde aanbieders de in de punten 1° tot 4° vermelde informatie gemakkelijk en rechtstreeks toegankelijk maken “[o]vereenkomstig artikel 6, lid 2, van Verordening 2024/1083”. Los van het gegeven dat veeleer naar artikel 6, lid 1, van

³⁹ De Nederlandse vertaling van die bepaling lijkt niet te sporen met de Duitse tekst van het voorontwerp, naar luid waarvan “Gemäß Artikel 6 (2) der Verordnung 2024/1083 machen die Anbieter von audiovisuellen und auditiven Mediendiensten, die Anbieter von Online-Plattformen die Zugang zu auditiven und audiovisuellen Mediendiensten bieten sowie die Anbieter von Presseveröffentlichungen den Empfängern ihrer Dienste und dem Medienrat auf dessen Verlangen hin folgende aktuelle Informationen leicht und direkt zugänglich: ...”.

⁴⁰ Zie HvJ 7 februari 1973, zaak C-39/72, *Commissie t. Italië*, ECLI:EU:C:1973:13, punten 16-17; HvJ 2 februari 1977, *Amsterdam Bulb*, zaak 50/76, ECLI:EU:C:1977:13, punten 4-7.

verordening (EU) 2024/1083 moet worden verwezen, neemt het voorgaande niet weg dat de overname van de punten a) tot d) van dat lid 1 in de punten 1° tot 4° van het ontworpen artikel 115, § 2, eerste lid, van het decreet van 1 maart 2021 niet echt als *noodzakelijk* voor de leesbaarheid van die regeling kan worden beschouwd. De Raad van State, afdeling Wetgeving, geeft daarom ter overweging om in het ontworpen artikel 115, § 2, eerste lid, te schrijven dat de erin vermelde aanbieders de in artikel 6, lid 1, van verordening (EU) 2024/1083 vermelde actuele informatie gemakkelijk en rechtstreeks toegankelijk maken voor de ontvangers van hun diensten en, op diens verzoek, de Medienrat.

Artikel 15

11. Luidens het ontworpen artikel 138, zesde lid, van het decreet van 1 maart 2021 (artikel 15, 3°, van het voorontwerp) wordt wie in de vorm van politieke reclame commerciële communicatie uitzendt of sponsort die indruist tegen de bepalingen van verordening (EU) 2024/900, door de Medienrat onderworpen aan sancties “die binnen de in artikel 25 van Verordening (EU) 2024/900 gestelde perken blijven”.

Artikel 25 van verordening (EU) 2024/900, waarnaar die bepaling verwijst, luidt:

“1. De lidstaten stellen regels vast inzake sancties of in voorkomend geval andere maatregelen die van toepassing zijn op opdrachtgevers of aanbieders van politieke reclamediensten wegens inbreuken op de artikelen 5 tot en met 17, en de artikelen 20 en 21, en nemen alle nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat ze tijdig worden uitgevoerd.

De sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn. Bij de vaststelling van de regels over sancties houden de lidstaten rekening met de regels inzake de persvrijheid en de vrijheid van meningsuiting in andere media en met de regels of codes die gelden voor het beroep van journalist.

2. Het maximumbedrag van de financiële sancties die kunnen worden opgelegd, is gebaseerd op de economische draagkracht van de aan sancties onderworpen entiteit, te weten:

- a) 6 % van de jaarlijkse inkomsten of begroting van de opdrachtgever of van de aanbieder van politieke reclamediensten, naargelang het geval en afhankelijk van welk bedrag het hoogst is; of
- b) 6 % van de wereldwijde jaaromzet van de opdrachtgever of de aanbieder van politieke reclamediensten in het voorgaande boekjaar.

3. De lidstaten delen de Commissie deze regels en maatregelen uiterlijk op 10 januari 2026 mee en stellen haar onverwijld in kennis van alle latere wijzigingen die erop van invloed zijn.

4. Bij het nemen van een besluit over het soort sanctie en de zwaarte ervan wordt in elk afzonderlijk geval naar behoren rekening gehouden met onder meer het volgende:

- a) de aard, de ernst, de frequentie en de duur van de inbreuk;
- b) het opzettelijke of nalatige karakter van de inbreuk;
- c) de maatregelen die zijn genomen om schade te beperken;

- d) eventuele relevante eerdere inbreuken en enige andere verzwarende of verzachtende omstandigheid die van toepassing is op de omstandigheden van de zaak;
- e) de mate waarin medewerking aan de bevoegde autoriteit wordt verleend; en
- f) de omvang en de economische draagkracht van de entiteit waarop de sancties van toepassing zijn, indien van toepassing.

5. Inbreuken op de artikelen 5, 7, 11, 12, 13, 15, 16 en 18 worden als bijzonder ernstig beschouwd wanneer zij betrekking hebben op politieke reclame die in de laatste maand voorafgaand aan verkiezingen of een referendum is gepubliceerd of verspreid en is gericht op burgers in de lidstaat waar de desbetreffende verkiezingen of het referendum worden/wordt gehouden. De lidstaten kunnen ook dwangsommen opleggen om opdrachtgevers, aanbieders van politieke reclamediensden en uitgevers van politieke reclame te verplichten een einde te maken aan een ernstige en herhaalde inbreuk op deze verordening.

6. Voor inbreuken op de in de artikelen 18 en 19 van deze verordening vastgelegde verplichtingen kunnen de in artikel 51 van Verordening (EU) 2016/679 bedoelde toezichthoudende autoriteiten binnen hun bevoegdheidssfeer geldboeten opleggen overeenkomstig artikel 83 van Verordening (EU) 2016/679, welke kunnen oplopen tot het in artikel 83, lid 5, van die verordening bedoelde bedrag.

7. Voor inbreuken op de in de artikelen 18 en 19 van deze verordening vastgelegde verplichtingen kan de in artikel 52 van Verordening (EU) 2018/1725 bedoelde Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming binnen zijn bevoegdheidssfeer geldboeten opleggen overeenkomstig artikel 66 van Verordening (EU) 2018/1725, welke kunnen oplopen tot het in artikel 66, lid 3, van die verordening bedoelde bedrag.

8. De lidstaten brengen jaarlijks verslag uit aan de Commissie over de sancties die zijn opgelegd om de bepalingen van deze verordening te handhaven, met name over het soort sancties dat wordt toegepast en het bedrag van de geldboeten en financiële sancties. De Commissie houdt rekening met deze informatie wanneer zij het krachtens artikel 27 vereiste verslag opstelt.”

Uit inzonderheid de eerste alinea van lid 1 van die bepaling blijkt dat de sancties of andere maatregelen die van toepassing zijn wegens inbreuken op de erin vermelde artikelen van verordening (EU) 2024/900 in “regels” moeten worden vastgesteld. Bijgevolg kan het niet aan de Medienrat worden overgelaten om geval per geval de aard en de omvang van die sancties of maatregelen te bepalen. Het gegeven dat de Medienrat bij de uitoefening van die bevoegdheid “binnen de in artikel 25 van Verordening (EU) 2024/900 gestelde perken” moet blijven, doet hieraan geen afbreuk. Uit het aangehaalde artikel blijkt immers dat in die bepaling enkel voor financiële sancties in een maximum wordt voorzien. Voor het overige zijn de lidstaten vrij bij het bepalen van de aard en de omvang van die sancties of andere maatregelen, voor zover ze maar “doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn”.

De sancties of de maatregelen die de Medienrat vermag te nemen wanneer politieke reclame wordt uitgezonden of gesponsord die indruist tegen verordening (EU) 2024/900, moeten derhalve in het voorontwerp zelf worden bepaald. Indien het de bedoeling zou zijn dat de Medienrat enkel de in artikel 25, lid 2, van verordening (EU) 2024/900 vermelde financiële sancties vermag te nemen, moet dat met zoveel woorden in het ontworpen artikel 138, zesde lid, van het decreet van 1 maart 2021 worden bepaald.

Er zal voorts moeten worden op toegezien dat de ontworpen regeling na de aanneming ervan overeenkomstig artikel 25, lid 3, van verordening (EU) 2024/900 wordt aangemeld bij de Europese Commissie.

Artikel 19

12.1. Luidens artikel 19 van het voorontwerp treedt het aan te nemen decreet in werking “de dag waarop het wordt aangenomen”. Gelet op het feit dat decreten slechts tot stand komen middels het gezamenlijke optreden van het Parlement en de Regering van de Duitstalige Gemeenschap, moet worden aangenomen dat daarmee de datum van bekrachtiging en afkondiging van het aan te nemen decreet door de Regering van de Duitstalige Gemeenschap wordt bedoeld.

12.2. Zelfs in die lezing strookt de ontworpen regeling niet met de vereisten inzake rechtszekerheid en transparantie van de regelgeving. Zolang het aan te nemen decreet niet is bekendgemaakt, weten de rechtzoekenden immers niet wanneer het door de Regering werd bekrachtigd en afgekondigd, en kunnen zij evenmin weten dat het in werking is getreden.

Bovendien zal het decreet noodzakelijkerwijze bekendgemaakt worden nadat het tot stand is gekomen, zodat daardoor er ook feitelijk terugwerkende kracht aan zou worden verleend. Die feitelijke terugwerkende kracht kan echter in ieder geval niet worden aanvaard voor de artikelen 15, 2° en 3°, en 16, 2°, van het voorontwerp, die de sancties vermeld in de artikelen 138, eerste lid, en 139, § 1, van het decreet van 1 maart 2021 van toepassing maken bij de schending van de toepasselijke bepalingen van de verordeningen (EU) 2024/900, (EU) 2024/1083 en (EU) 2024/1309. De in die bepalingen vermelde sancties vloeien niet (volledig) rechtstreeks voort uit die verordeningen zelf, die lidstaten de ruimte laten om te bepalen hoe autoriteiten hun handhavingstaken op grond van die verordeningen uitvoeren en welke sancties daarbij opgelegd kunnen worden. Door de toepassing van die sancties voor gedragingen die zich voordoen op een datum voorafgaand aan de bekendmaking van het aan te nemen decreet, kunnen administratieve sancties en geldboetes worden opgelegd die strafrechtelijk van aard zijn in de zin van artikel 7, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van mens,⁴¹ voor gedragingen waarvan het strafbare karakter op dat ogenblik nog niet gekend was. Voor zover met de (feitelijk) terugwerkende kracht dergelijke administratieve sancties en geldboeten worden ingevoegd, is de vooropgestelde terugwerkende kracht niet in overeenstemming met artikel 7, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 49, lid 1, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, die zich ertegen verzetten dat met terugwerkende kracht in een straf wordt voorzien.

12.3. Opdat het decreet zou voldoen aan de eisen inzake rechtszekerheid en de niet-retroactiviteit van straffen, is het nodig om de gebruikelijke termijn van inwerkingtreding te hanteren (zijnde tien dagen na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad) en bijgevolg de ontworpen bepaling weg te laten of, zo daarvoor een verantwoording bestaat, te bepalen dat het aan

⁴¹ Bij wege van illustratie, EHRM 21 oktober 2013, 42750/09, ECLI:CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, *Del Río Prada t. Spanje*, § 116; EHRM 25 mei 1993, 14307/88, ECLI:CE:ECHR:1993:0525JUD001430788, *Kokkinakis t. Griekenland*, § 52.

te nemen decreet in werking treedt op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Annemie GOOSSENS

Jeroen VAN NIEUWENHOVE